

**SÕMERU RAAMATUKOGU KOOS
LĒPNA HARURAAMATUKOGUGA
2019. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	5
2.2 Eelarve.....	5
2.3 Projektid	6
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	6
2.4.1 Ülevaade. Omapoolne hinnang.	6
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	7
2.4.3 Erialahariduse omandamine	7
2.4.5 Töötajate tunnustamine	7
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	7
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	7
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	8
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	8
3.2 inventuurid, mahakandmised	9
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	9
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	10
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	10
4.3 RVL teenindus.....	11
4.4 Laste- ja noorteteenindus	11
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	11
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	12
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	12
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	13
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	13
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	13
4.6.1 kohalikul tasandil	13
4.6.2 riiklikul tasandil.....	13
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	14
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	14
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	14
4.9 Andmebaasid.....	14
5. 2020. aasta tegevused.....	Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.

LISA 1. Personali koolitus	15
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	15
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	15
LISA 4. Laste ja noorteüritused (valik olulisematest).....	15

Aastaaruanne 2019

Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga

Tabel 1

Omavalitsus	Piirkonna elanike arv (01.12.18)	Raamatukogusid kokku	Neist harukogusid	Teeninduspunktide arv
Rakvere vald	4704	2	1	3

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Põhikogu, haruraamatukogude arv ja teeninduspunktide arv.

1. Põhilised tegevussuunad

Sõmeru raamatukogule ja Lepna haruraamatukogule oli 2019.aasta esimene täis tööaasta uue struktuuri alusel. Said selgemaks nii mõnedki kitsaskohad, ühtlustasime teatud raamatukogude tööloike. Lepna haruraamatukogu kolimine lükkus edasi aastasse 2020.

Kevadel viisid Rakvere valla raamatukogud läbi rahuloluküsitluse, mille eesmärgiks oli teada saada, kas ja kuidas on meie lugejad rahul raamatukogude tööga ja millised on kitsaskohad. Analüüsisime vastajate ettepanekuid ja võtame neid edaspidi oma töös arvesse.

Lugejaskond Sõmerul on püsinud stabiilsena, Lepna haruraamatukogu täienes 44 kasutaja võrra.

Sõmerul korraldati 10-tunnine arvutiõpe kursus eakatele. Individuaalset nõustamist pakuti raamatukogudes kokku 23 korral (Sõmeru 18, Lepna 5).

Sõmeru Lasteaiale korraldati raamatukogutunde 18 korral, milles osales kokku 285 last.

Külastajatele pakuti Sõmerul erinevaid teemaõhtuid: reisimuljete õhtud „Lõuna- Aafrika“, „Kirsiõites Jaapan“, Martin Suuroja raamatuesitlus „Fotolaulud“, nõuandetund „Ka tavalistel lastel on probleemid“, „Järjejututund“ (uute raamatute ettelugemine), ruumiliste raamatute meisteldamise õpituba, matk „Valaste juga ja Saka joastiku matkarada“.

Osalesime Riigi Infosüsteemi poolt ellukutsutud nõuandepäevaga „IT-vaatlik“ 20.novembril 2019.a..

Võtsime osa Maanteeameti poolt korraldatud „Liiklusnädalast raamatukogus“(Sõmerul) ning ülevabariililisest Maalelamise päevast 28.septembril 2019.

Novembrikuus oli Sõmeru raamatukogu külastajatele väljas vaatamiseks Eesti Trüki- ja Paberimuuseumi ruumiliste raamatute näitus „Arhitektuur paberis ja paberist“, detsembris aga Sõmeru saviringis valminud tööde näitus.

Sõmeru raamatukogu garderoobi ja eesruumi paigaldati kulunud vaipkatte asemele uus.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Aasta 2019 oli Sõmeru raamatukogule ja Lepna haruraamatukogule esimene tööaasta uue struktuuri alusel (Rakvere Vallavolikogu korraldus nr.321 „Sõmeru raamatukogu koosseisu kinnitamine). Töö aluseks sai 12.09.2018.a. Rakvere Vallavolikogu poolt kinnitatud „Sõmeru raamatukogu põhimäärus“. Sõmeru raamatukogu direktor juhib raamatukogu ja haruraamatukogu igapäevast tegevust. Mõlemad raamatukogud töötavad täistööajaga: Sõmeru Raamatukogu on avatud aastaringselt tööpäevadel 10.00- 18.00. Lepna haruraamatukogu töötab tööpäevadel E,T,N,R -10.00- 18.00 ja K – 12.00-19.00.

Lahtiolekuajad võimaldavad lugejail külastada raamatukogu ka peale tööpäeva lõppu.

Lugejate paremaks teenindamiseks on teeninduspiirkonnas kolm laenutuspunkti, kus kord kuus pakutakse elanikele raamatute laenutamise võimalust. Sõmeru raamatukogul on laenutuspunktid Ubja päevakeskuses ja Vaeküla külakeskuses. Lepna haruraamatukogu töötaja pakub kord kuus laenutusteenust Veltsi lastead- algkoolis, kus on statsionaarne riil laenutatavate raamatutega. Sõmeru piirkond on praegu raamatukoguvõrguga piisavalt kaetud, eraldi teema on Lepna piirkonnas Lasila laenutuspunkti avamine.

Raamatukogul on nüüd neljaliikmeline nõukogu (kinnitatud Rakvere Vallavolitsuse korraldusega nr.377).

Raamatukogud juhivad oma töös Rakvere valla raamatukogu kasutamise eeskirjast, Rakvere valla raamatukogude töökorralduse reeglitest ja põhimäärusest.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.17. €	Seisuga 31.12.18 €	Muutus %
Eelarve kokku	52 397	56 771	+8,3%
Personalikulu	26 326	29 358	+11,5%
Komplekteerimiskulu	16 364	16 571	+1,3%
sh KOV-lt	7 586	7 723	+1,8%
sh riigilt	8 778	8 848	+0,8%
Infotehnoloogiakulu	986	1 124	+14%
Üritusteks/näitusteks	256	260	+1,6%
*			

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
0	0	0	0

Toetusprogrammides ja projektides Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu ei osalenud.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Sõmeru raamatukogus töötab üks inimene- täiskohaga raamatukogu direktor. Lepna haruraamatukogus töötas 2019.aastal taas täiskohaga raamatukoguhoidja (Varem oli töötaja 0,8 koormusega ning kaks kuud üldse ilma koosseisulise töötajata). Piirkonna elanikele muutus raamatukogu töö korralduslik pool paremaks, sest raamatukogu oli nüüd avatud igapäevaselt.

2.4.1 Ülevaade. Omapoolne hinnang.

Teema	Korraldaja	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused		
LVKRR korraldatud koolitused	LVKRR	
Laste lugemismängud. Kuidas ajutreening paradab enesehinnanguid. Projektide kirjutamine kultuurkapitalile.	LVKRR	1
Elukestva õppe edendamine. Raamatukogutöötaja kui uue mõtteviisi tähenduse looja.	LVKRR	1
Raamatukogu andmebaasidest ja uutest arengutest. Kirjastamise seisust ja Tänapäeva raamatutest.	LVKRR	1
Õppimise võlu ja nauditav õppimine hõbedases eas. Tiina Tambaum	LVKRR	1
Hispaania ja Ladina-Ameerika kirjandus.	LVKRR	1
Muud koolitused		

Lisa 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Sõmeru raamatukogu direktor esines erivajadustega inimeste koosviibimisel päevakeskuses, teemaks „Imeline Andaluusia“ koos slaidiprogrammiga.

LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm omab erialast kõrgharidust. Lepna haruraamatukogu töötajal Jaana Antil on raamatukoguhoidja III kutsekvalifikatsioon.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Aruandeaastal raamatukogude töötajatele tunnustust ei omistatud. Küll aga pälvis Sõmeru raamatukogu Eesti Riigikantselei tänukirja strateegia „Eesti 2035“ loomisele ning arvamuskorje korraldamisele kaasaaitamise eest.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga kuulusid 2019.a. Rakvere valla haldusalasse. Sõmeru raamatukogu asub Rakvere valla keskusehoone ruumides alates hoone valmimisest 2010.aastast. Samas majas asuvad vallavalitsus, klubi, päevakeskus, tegutsevad isetegevusringid, milles osalejad on aktiivsed raamatukogu kasutajad. Raamatukogu ruumid on avarad ja valgusküllased, võimaldavad korraldada üritusi ja näitusi.

Sõmeru raamatukogu garderoobis ja sissepääsu ruumis asendati juba kulunud vaipkate uuega.

Hetkel suurem remondivajadus ruumised puudub.

Lepna haruraamatukogule osteti 2018.a. lõpus uued ruumid, kuid 2019.aasta lõpuks siiski uude raamatukokku kolida ei saanud. (kolimine lükkus 2020.a. märtsikuusse). Jätkus raamatukogu töö kortermaja kolmandal korrusel kahes korteris. Eakate ja liikumispuudega inimestel oli raskendatud või puudus üldse ligipääs raamatukogule. Ruumipuuduse tõttu ei ole saanud korraldada suuremaid üritusi ega näitusi.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Sõmeru raamatukogus on tagatud liikumispuudega lugejatele juurdepääs raamatukokku. Puuduvad trepid ja avarates ruumides on võimalik liikuda ratastooliga. Lepna haruraamatukogus seni veel liikumispuudega inimestele juurdepääs puudub, kuna raamatukogu asub korrusmaja kolmandal korrusel. Probleem saab lahendatud uutesse ruumidesse kolides, kus on liikumisvaegusega lugejatele projekteeritud kaldtee.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.

Seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks ja teenuste osutamiseks vajavad raamatukogud kaasagset riist- ja tarkvara. Hetkel vastab Sõmeru raamatukogu infotehnoloogiline baas nõuetele ja vajadustele, lugejete kasutada on 4 arvutit koos internetiühendusega, raamatukogu ruumides on WI-FI leviala (kaitstud parooliga.)

2019.a. uut tehnikat ei soetatud, arendustegevusi infotehnoloogia valdkonnas ei toimunud.

Lepna haruraamatukogus on lugejate kasutada üks arvuti, puudub Wi-Fi ühendus.

Raamatukogudes on tasuta printimis- ja paljundamisvõimalused.

3.Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel on endiselt prioriteediks Eesti riiki, ajalugu, kultuurilugu käsitlevate väljaannete tellimine. Ilukirjanduse puhul on eelistuseks eesti kirjanduse paremik, uus laste- ja noortekirjandus. Kuid lugejaskond vajab ka heatasemelist ajaviitekirjandust. Tundes juba raamatukogu lugejate eelistusi, saab ka vajaliku valiku teha. Valikuliselt telliti teabekirjandust, eelistumad olid tervishoiu ja eneseabiraamatud, käsitöö- ja ajalooalanekirjandus.

2019.aasta lõpuks oli raamatukogude fondis kokku 34 158 eksemplari raamatuid, sellest Sõmeru raamatukogus 17 737 ja Lepna raamatukogus 16 421. Aruandeaastal osteti juurde 1039 raamatut (Sõmeru – 604, Lepna – 435), annetusena lisandus 79 raamatut, neist enamus eraisikute annetused (Sõmeru – 66, Lepna – 13). Annetuste osakaal 7,6% kogu juurdekasvust. Inimesed pakuvad annetusena raamatukogule väga palju raamatuid, kuid topelteksemlare komplekteerides pole mõtet raamatukogu fonde koormata. Komplekteerime vaid eestikeelset kirjandust, venekeelse kirjanduse järele nõudlus puudub.

Järelkomplekteerimise teel soetati juurde kooliõpilastele vajalikke raamatuid ning suurt nõudlust omavaid trükiseid.

Raamatukogude fondi komplekteerimine toimub Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kaudu, nii Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu komplekteerivad vajalikud teavikud endale eraldi. Läbimõeldud valikuid tehes on piisanud riikliku dotatsiooni ja KOV-i eelarvelise toetuse summadest. Komplekteerimiskuludeks eraldati 2019.aastal kokku 16 571.-€, sellest raamatutele 13 608.-€ (Sõmeru – 7 869.-€ ja Lepna 5739.-€). Riigi poolt eraldatud tulud ületasid KOV-poolt antud tulusid 46%.

Arvestades raamatukogude lugejate-laenutuste ja fondide suuruse suhet peaks ehk edaspidi osa Lepna raamatukogu teavikuid tooma üle Sõmeru raamatukokku, kus nad leiaksid kindlasti enam kasutamist (raamatute ringlus Lepna haruraamatukogus 0,2).

Liikidest enim laenutati ilu- ja lastekirjandust, raamatukogude laenutuste edetabelis domineerivad eesti autorite teosed: A.Sepp, E.Tuule, A.Jõe, I.Lember, E.Tohvri, V.Afanasjev. Tõlkekirjandusest laenutatakse enam armastus- ja kriminaalromaane. Kindlad sihtgrupid huvituvad eestlusest ja ajaloo, biograafiast, eneseabist, tervisest, reisikirjandusest.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

2019.aastal osteti põhi- ja harukokku perioodikat kokku 2963.- euro eest: Sõmeru 1967.-€ ja Lepna 996.-€. Seoses perioodika hinnatõusuga loetakse rohkem ajakirjandust kohapeal, laenutatakse koju nii ajalehti kui ajakirju, laenutusaeg 7 päeva.

Kultuuriperioodikat telliti summas 378.40 (Sõmeru - 171.90 ja Lepna – 206.50).

Huvi kultuuriperioodika vastu oli kahjuks kesine, laenutati siis, kui raamatukohoidja isiklikult soovitas. Enim laenutati Loomingu Raamatukogu ja Loomingut.

Aasta jooksul kustutati perioodikat kokku 120 eksemplari (Sõmeru – 93 ja Lepna -27).

Enim laenutatud perioodikaväljaanded:

Ajakirjad:

- Kroonika
- Naisteleht
- Kodukiri
- Eesti Naine
- Kodutohter
- Oma Maitse

Ajalehed:

- Õhtuleht
- Eesti Ekspress
- Virumaa Teataja
- Maaleht
- Eesti Päevaleht
- Arter

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Annetuste kaudu lisandus raamatukogudele kokku 2 auvist, mõlemile raamatukogule 1 eksemplar. Vähesed huvi tõttu pole auviseid ise muretsenud.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Fondide korrastamise käigus kanti 2019.aastal raamatukogudes maha 519 eksemplari raamatuid, enamused aegunud ja lagunenu raamatud. (Sõmeru – 448 ja Lepna -71). Vananenud perioodikat kustutati 120 eksemplari.

Kogude ringlus ehk raamatukogu laenutuste ja kogude suuruse suhe oli Sõmerul 0,8 ja Lepnal 0,2.

3. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.

Sõmeru ja Lepna haruraamatukogudes on tagatud põhiteenused: raamatute ja perioodika kojulaenus ja kohalkasutus, teavikute järjekorda panemine ning reserveerimine, RVL, personaalne lugemisnõustamine, kasutajakoolitused erinevatele vanusegruppidele, interneti ja arvuti kasutamine. Pakutakse koduteenindust eakatele ja liikumispuudega inimestele.

Lugejatele toimuvad tasuta teemaõhtud ja kirjandusega seotud üritused.

Sõmeru raamatukogul on kaks teeninduspunkti: Ubja päevakeskuses ja Vaeküla külaseskuses, kus üks kord kuus pakume elanikele raamatute laenutamise võimalust. Lepna haruraamatukogu

külatab kord kuus Veltsi Lasteaed-Algkooli, kuhu on paigaldatud statsionaarne raamaturiil laenutatavate raamatutega.

Mõlemad raamatukogud töötavad täistööajaga: Sõmeru raamatukogu on avatud tööpäevadel kella 10.00- 18.00. Teisel poolaastal oli lugejatel võimalus raamatukokku tulla ka kord kuus laupäeviti. Soovisin näha, kas ka laupäeviti on inimestel vajadus raamatukogu külastada. Paraku oli külastajaid vaid 2-3. Lepna raamatukogu avatud 10.00- 18.00, kolmapäeval 12.00-19.00.

2019.aasta kevadel viidi läbi Rakvere valla raamatukogude rahuloluküsitlus, mille eesmärk oli teada saada, kas ja kuidas on lugejad rahul raamatukogude tööga ja millised on kitsaskohad. Küsitlusele vastas Sõmerul 100 ja Lepnal 24 raamatukogu kasutajat ning läbi vastuste said raamatukogud oma edaspidiseks tööks vajalikku tagasisidet. Lugejaküsitluse põhjal oli enamus vastanutest vanuses 31- 50, raamatukogu lahtiolekuaegadega oldi rahul, vaid kaks külastajat soovisid raamatukogu külastada ka laupäeval. Jäädi rahule meie raamatukogude töökorralduse ja teenindusega, rahuldab nii raamatute kui perioodika valik. Ehk on meil vaja lugejatele rohkem tutvustada RVL-i võimalusi. Raamatukogu info kättesaadavuse kohta toodi enim välja Facebooki ja valla lehte. Küsitlusest selgus ka see, et paljud kasutajad pole kursis teenuste ja üritustega, mida raamatukogud pakuvad ja korraldavad. Oleme analüüsinud vastajate ettepanekuid ja võtame neid kindlasti arvesse.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Avaliku teabe kättesaadavus on tagatud raamatukogude lahtiolekuaegadel. Lugejate kasutuses on kokku 5 lauaarvutit: Sõmerul 4 (üks täiskasvanutele ja 3 lastele) ja Lepnal 1(kasutavad nii lapsed kui täiskasvanud). Arvutikasutus on järsult vähenenud, sest internetivõimalused on pea kõikides kodudes kättesaadavad ja enam kasutatakse arvuti asemel nutitelefone.

Kokku kasutati raamatukogudes AIP-i 227 korral, neist lapsed 159 korral (70% kasutajatest on lapsed). Lepna haruraamatukogus WiFi leviala puudub.

Sõmeru raamatukogu on igal aastal pakkunud arvutialgõppe võimalusi eakatele. Koolitus toimus ka 2019.aastal 10-tunnise tsükliga. Individuaalkoolitusi pakuti 23 korral (abi ID kaardi kasutamisel, digiallkirjastamine, avalike teenuste kasutamine).

Raamatukogud võtsid osa IT teadlikkuse tõstmise päevast „Ole IT vaatlik“. Sõmerul sai soovitud infot üks külastaja, Lepnal osalejaid polnud.

Internetis on vallakodanikel võimalik tutvuda kohaliku omavalitsuse dokumentidega, Sõmeru raamatukogus on kohapeal paber kandjal dokumentidega tutvumise võimalus.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.

Tabel 4

Raamatu- kogu	Lugejad 2018	Lugejad 2019	Muutus (+-)
Sõmeru	561	557	-4

Lepna	144	199	+55
KOKKU	705	756	+59

Raamatu- kogu	Külastused 2018	Külastused 2019	Muutus (+/-)	Virtuaal- külast. 2018	Virtuaal- külast. 2019	Muutus (+/-)
Sõmeru	8969	9141	+172	0	0	0
Lepna	1378	2141	+763	0	0	0
KOKKU	10347	11282	+939	0	0	0

Raamatu- kogu	Laenut-d 2018	Laenut-d 2019	Muutus (+/-)	Päringud 2018	Päringud 2019	Muutus (+/-)
Sõmeru	16 436	17 118	+682	33	49	-16
Lepna	3 567	4 448	+881	23	11	-12
KOKKU	20 003	21 566	+1563	56	60	

Laenutused: palun kirjutage kokku kõik laenutused, ka kohalkasutuse laenutused.

Infopäringud. Järjepidev töö registreerimisel.

Infopäringud registreerime jooksvalt ja sisestame koheselt raamatukoguprogrammi. Kokku teostati 44 päringut, Sõmeru raamatukogus 33 ja Lepna haruraamatukogus 11.

4.3 RVL teenindus

RVL-i teenus toimib jätkuvalt kõige paremini oma valla raamatukogudega. Lääne-Viru Keskraamatukogust toome ise vajalikud teavikud kohapeale. Samuti on tellimuste täitmised toimunud käest-kätte kohtumistel kolleegidega. Tellimusi oma valla raamatukogudest vahendavad ka vallatöötajad.

RVL laenutused:	sisse	välja
Kokku	107	265
Sõmeru	25	79
Lepna	82	186

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste ja noortekirjandust lisandus aasta jooksul kokku 293 eksemplari ehk 28% kogu raamatute juurdekasvust (Sõmerul -152, Lepnal - 141). Lepna haruraamatukogule lisandus 15 lauamängu, mida saab RVL-i teel kasutada ka Sõmeru raamatukogu. Laste ja noortekirjanduse komplekteerimisel on prioriteediks kindlasti eesti kirjanike teosed, lähtume Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovituslikust kirjandusest, emakeeleõpetajate ja laste soovidest. Arvestame kõikide vanusegruppidega. Ajakirjadest on lastele tellitud „Täheke“ ja „Hea laps“.

Mõlemad raamatukogud kasutasid ka järelkomplekteerimist kohustusliku koolikirjanduse osas.

Sõmeru raamatukogu korrastas lasteosakonna kogusid, mahakandmisele läksid nii sisu kui välimuse poolest vananenud teavikud.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Raamatu kogu	Lug-d 2018	Lug-d 2019	Muutus (+/-)	Külast-d 2018	Külast-d 2019	Muutus (+/-)	Laenut 2018	Laenut 2019	Muutus (+/-)
Sõmeru	175	159	-16	3214	3229	+15	1875	1970	+95
Lepna	44	44	0	549	661	+112	881	532	-349
KOKKU	219	203	-16	3763	3890	+127	2756	2502	-254

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

2019.aastal moodustasid lapsed kogu lugejaskonnast 27%, Sõmerul lugejaid lapsi 159 ja Lepna haruraamatukogus 44. Sõmerul langes lugejate laste arv 16 võrra, kuid samas suurenes laenutuste ja külastuste arv. Raamatukokku tullakse aega veetma, õppima. Kõige sagedasemad raamatukogukülastajad on algklasside lapsed, samuti põhikooli noored. Varasemast enam küsitakse raamatukoguhoidja soovitusi ja nõuandeid raamatute valikul.

Väga positiivne on koostöö Sõmeru Lasteaiaga: raamatukogutundides käidi 2019.a. 18 korral, kokku osales neis 285 last. Tähistati emakeelepäeva, mardi- ja kadripäeva ning jõulusid. Igal tunnil oli õpetaja poolt antud oma kindel teema.

Ka kõige väiksemad mudilased said iganädalaselt kokku neljapäeviti muinasjutuhommikutel. Koos käisime 27 korral, mängisime, saime sõbraks raamatutega ja üksteisega.

Lepna harukogus jäi laste arve samaks – 44, suurenes küll külastuste, kuid langes laenutuste arv. Peamiselt tulevadki selle piirkonna laste laenutused Veltsi Lastead- Algkoolist. Raamatukogus käiakse niisama vaba aega veetmas, lauamänge mängimas, joonistamas.

Kokku oli 2019.aastal laste raamatukogukülastusi 3890, sellest Sõmerul 3229 ja Lepnal 661. Laenutusi vastavalt Sõmerul 1970, Lepnal 532.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

LISA 4 (teha valik kogu vallaraamatukogu olulisematest üritustest)

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 6

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Sõmeru raamatukogu	0	0	0
Lepna haruraamatukogu	40	40	2

Lepna raamatukogul on 3 erivajadusega lugejat, neist kahe juures kodus käib raamatukoguhoidja, ühele lugejale viib valla sotsiaaltöötaja raamatuid ja ajakirju.

Sõmeru raamatukogu on valla ajalehe kaudu välja pakkunud koduteenindust neile, kel endil pole võimalik tervislikel põhjustel raamatukokku tulla, kuid seni pole teenus huvilisi leidnud.

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
	0	0

Milliseid teenuseid raamatukogu pakub teistele asutustele (haiglad, hooldekodud jne. Ei puuduta tavakoole ja teisi lasteasutusi)

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Sõmeru raamatukogu asub Rakvere valla keskusehoones, mis võimaldab koostööd teiste struktuuriüksustega. Raamatukogu on alati valmis osalema valla korraldatavatel üritustel omapoolse panusega.

Raamatukogu on kogukonna erinevatele sihtgruppidele loonud võimalused osaleda tasuta üritustel: korraldati reisimuljete õhtuid „Imeline Lõuna-Aafrika“, „Kirsiõites Jaapan“, M.Suuroja raamatu „Fotolaulud“ esitlus, nõuandetund „Ka tavalistel lastel on probleemid“, „Järjejutu tund“. Raamatuväljapanekud toetasid lugejaid kirjanduse valikul („Sõna jõud ja mõtte vägi“, „Lapsevanem ja õpetaja- lapse arengu toetaja“, „Laulupeoaasta“, „Eesti keele kaunis kõla“). Raamatukogus olid väljas vaatamiseks Sõmeru Põhikooli ja Sõmeru Lasteaia laste kunstitööd. Suurt tähelepanu pälvis Eesti Trüki- ja Paberimuuseumi näitus „Arhitektuur paberis ja paberist“. Enne jõule said raamatukogu külalastajad nautida igaaastast saviringi tööde näitust.

4.6.2 riiklikul tasandil

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Sõmeru raamatukogus jätkas arvuti algõppes nii grupi- kui individuaalkoolitusi. Peamisteks sihtgruppideks eakad ja keskealised. Grupikoolitus viidi läbi 10-tunnisena, osalejatele anti kaasa õppematerjalid, et õpitut edaspidi iseseisvalt korrata. Individuaalkoolitusi viidi läbi 18 korral, teemadeks tegevused isiklikul pangakontol, sisenemine Töötukassa ning Tolli- ja Maksuameti kodulehele, tuludeklaratsiooni täitmine, digiallkirjastamine.

Lepna haruraamatukogus toimus 5 individuaalkoolitust arvutikasutajatele.

Laenutuste käigus tutvustatakse lugejatele iseseisvat teavikute reserveerimise ja pikendamise võimalust.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Sõmeru ja Lepna raamatukogul on mõlemal oma FB lehed, mille kaudu edastatakse infot toimuvate ürituste kohta ja muid raamatukogusid puudutavat teavet. Sõmeru raamatukogu kasutab aktiivselt info vahendajana valla ajalehte „Rakvere Valla Sõnumid“. Ürituste kuulutused on nähtavad raamatukogude infotahvlitel. Suure töö info edastajana teeb ära raamatukoguhoidja ise kohapeal. Rakvere valla raamatukogudel puudub oma koduleht.

4.9 Andmebaasid. Kas ja milliseid andmekogusid pakutakse lugejaile kodulehe vahendusel? E-kataloog.

Raamatukogudel enda loodud andmebaasid ning veebipõhised teenused puuduvad.

5. 2020.aasta tegevused.

2020.aasta tähtsaimaks sündmuseks kujuneb Lepna haruraamatukogu kolimine uutesse ruumidesse märtsikuus. Raamatukogule kujuneb see aasta kindlasti erinevate lahenduste otsimise aastaks ,et jätkata uutes tingimustes nii lugejateenindusega kui ka külakeskusena.

Digikultuuri aastal planeerime koos Tallinna Keskraamatukoguga digilaada läbiviimist sügisel Sõmerul, kaasates üritusse ka Lepna ja Uhtna raamatukogud. Eesmärk on lisaks lastele ja noortele IT loovaks kasutamiseks ideede andmisele anda ka raamatukoguhoidjatele uusi teadmisi ja et saaksime vahetada kogemusi ja õppematerjale.

Viia raamatukogudes dokumendid vastavusse andmekaitseadustega.

Jätkata kogukonnakeskustena nii Sõmerul kui Lepnal, läbi erinevate ürituste kaasata raamatukogu tegevusse uusi inimesi.

Koostaja Ene Tamm

Sõmeru raamatukogu direktor

21.01.2020.a.

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Lepna raamatukogu	4	17	15.82
Sõmeru raamatukogu	3	18	22.06

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

ettekanded, loengud, koolitused (teema, kellele, kus). *Raamatukogutunnid ja kasutajakoolitused ei lähe arvesse.*

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2019)
Sõmeru raamatukogu	Uue vaipkatte paigaldamine raamatukogu garderoobi ja eesruumi.
Lepna raamatukogu	Raamatukogu uute ruumide osaline renoveerimine, remont jätkub 2020.a. 31.jaanuarini.

LISA 4. Laste ja noorteüritused (valik olulisematest)

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Sõmeru raamatukogu	Muinasjutuhommikud 1.-3.-aastastele kodustele lastele.	135
Sõmeru raamatukogu	Ohutult liikluses.	13
Sõmeru raamatukogu	Puzzlede aja peale kokkupanemine.	6
Sõmeru raamatukogu	Ruumiliste raamatute meisterdamise töötuba.	7
Sõmeru raamatukogu	Ettelugemispäev raamatukogus.	14

Lepna raamatukogu	Sõbrapäevakaartide meisterdamine	12
Lepna raamatukogu	Edgar Valteri lemmikraamat (juttude lugemine, lemmikraamatu valimine)	5